

Budgetförutsättningar 2019- 2021

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
ANSVAR SOMRÅDE	5
MÅL OCH KVALITETSNYCKELTAL, RISKER	6
Framtida tillväxt	6
Kvalitativ välfärd	6
Miljö och klimat	7
Demokrati, öppenhet och trygghet	7
Kvalitetsnyckeltal	8
Riskanalys	8
HANDLINGSPLANER TILL MILJÖMÅLEN	8
ÅTAGANDEN	8
Demokratiutveckling	8
Bibliotek	9
Idrott och fritid	10
Ung Fritid	11
Järfälla kultur	12
EKONOMI MED VOLYMER SAMT NYCKELTAL	14
Bokslut 2017 och budget 2018	14
Ram för budget 2019	14
Budgetförslag för 2019	15
SAMMANSTÄLLNING I EKONOMISKA TERMER AV NÄMNDENS FÖRSLAG AVSEENDE BUDGETRAMAR 2019	18
Fördelning per verksamhetsområde, tkr	18
Övriga nyckeltal/volymer	18
Förslag till taxor	20
Idrott och fritid	20
Bibliotek 22	
Fritidsgårdar	23
Kultur 24	
Kulturskola	25
INVESTERINGAR	26
Investeringar - verksamhet	26
Fastighetsinvesteringar	29
Fastighetsinvesteringar plan 2020-2023	31
FÖRÄNDRING AV DRIFTBUDGETRAMAR MED ANLEDNING AV FÖRÄNDRADE VOLYMER BL A KOPPLAT TILL ANTAL PERSONER I OLIKA ÅLDERSGRUPPER KOMMANDE ÅR	36
Befolkningsprognos	36
Förslag till resursförstärkning	37

PLAN FÖR UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV EFFEKTMÅL, ÅTAGANDEN OCH NYCKELTAL	44
FRAMÅTBlick	46
KÄNSLIGHETSANALYS	47
MÅL OCH STYRDOKUMENT.....	48

SAMMANFATTNING

Kultur- demokrati- och fritidsnämndens genomlysning av budgetförutsättningar 2019-2021 utgår ifrån tidigare måluppfyllelse, uppdrag och åtaganden i förhållande till nuläge och förväntad framtida utveckling.

Framtida tillväxt

Nämndens verksamheter fortsätter möta Järfällas expansion. Nämnden bidrar med attraktiva verksamheter och levande målpunkter i ett växande Järfälla. Vi möter alla Järfällabor både till vardags och till fest.

Biblioteken möjliggör ökad tillgänglighet genom utveckling av flera *Meröppet*-bibliotek, med tillgänglighet även då inte personal finns på plats. Parallellt ökar antal personalledda aktiviteter för nya målgrupper.

Idrott och friluft möter utvecklingen med ökade förutsättningar för aktiviteter genom bland annat nya konstgräsanläggningar, konstsnöspår och det nya Järfällabadet. Syftet är att skapa förbättrade fritidsmöjligheter för kommuninvånare, föreningslivet och skoleleverna.

Ung fritid fortsätter utveckla fritidsgårdarna och den mobila verksamheten. Nya gårdar planeras för att möta växande efterfrågan.

Järfälla kultur och Järfälla kulturskola utvecklar insatser för att nå och angå fler genom ett målinriktat arbete kring mångfald och tillgänglighet. Aktiviteter för konst, kulturmiljöer, scenkonst och kulturskolans utbud och former. Erbjudanden om kultur i skolan fortsätter. År 2019 blir också det första helåret med *Huset på höjden*, kultur- och aktivitetshuset på Söderhöjden som är en mötesplats för kultur och skapande. Under 2019 kommer dessutom kulturskolans nya lokaler i gymnasiet att färdigställas och kulturscen förbereds för uppgradering.

Kvalitativ välfärd

Alla verksamheter genomför kundenkäter och har eller söker ett kvalitetssystem att följa. För biblioteket och kulturskolan är det *"Våga visa"*, fritidsgårdarna har ett samarbete med KEKS (kvalitet och kompetens i samverkan).

För att klara tillväxttakten och att kunna göra mer för fler gör nämnden effektiviseringar, omprövar verksamhetsinnehåll och ser över intäkter. Möjligheter till effektivisering finns ibland annat i administration och ledning, digitalisering och samarbeten. Verksamheterna omprövar och minskar takten i vissa delar, för att kunna möta ökade volymer i andra.

Miljö och klimat

Nämnden fortsätter sitt arbete med energieffektiviseringar och diplomeringsarbete. Aktiviteter genomförs utifrån nämndens handlingsplan till miljömålen, enligt beslut i kultur- demokrati- och fritidsnämnden.

Demokrati, öppenhet och trygghet

Nämnden bedriver öppna och inkluderande verksamheter för alla Järfällabor. Under 2019 fortsätter utvecklingen av inflytandeperspektivet i de egna verksamheterna och kommunen utifrån demokratiplanen. Stort fokus kommer att ligga på barnrättsuppdraget och att kommunen nyligen blivit finskt förvaltningsområde.

Nämnden bidrar till kommunens övergripande trygghets-, integrations- och preventionsarbete. Befintliga mötesplatser utvecklas och nya planeras i takt med expansionen och ökad efterfrågan.

Samarbeten inom förvaltningen och mellan förvaltningar för gemensamma målgrupper utvecklas. Utifrån LUPP, som står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och är en enkätundersökning, har vi ett bra underlag för att ringa in och fortsätta dialogen med ungdomar om hur vi kan utveckla och skapa angelägna fritidsmöjligheter.

Pernilla Järverot
Kultur- och fritidsdirektör

ANSVAR SOMRÅDE

Nämnden har ansvar för bibliotek, idrott och fritid, fritidsgårdar, kultur, kulturskola samt kommunens demokratiutveckling, barnrättsfrågor och samordning för finskt förvaltningsområde.

Järfälla bibliotek

Biblioteksverksamheten bedrivs i fem folkbibliotek; biblioteket i Jakobsberg som är kommunens resursbibliotek samt i fyra kommundelsbibliotek belägna i Barkarby, Herresta, Viksjö och Kallhäll. I Herresta har biblioteket och grundskolan ett samverkansavtal rörande skolbiblioteksverksamheten. På uppdrag av Järfälla gymnasium drivs gymnasiebiblioteket i Jakobsbergs gymnasium. I enheten arbetar 34 medarbetare. Det genomsnittliga öppethållandet per vecka är 172 timmar. Dessutom är biblioteken öppna för bokade gruppbesök utanför ordinarie öppettider.

Järfälla fritid

Idrott och friluftsområden ansvarar för skötsel av idrottsanläggningar, ishallar, sporthallar, Brukets skidbacke, Ängsjö friluftsområde, motionsspår samt utebad.

Fritidskontoret ansvarar för lokalbokning, bidrag till föreningar, information om lovverksamhet, Bruketlyftet, Ängsjölyftet samt "Öppen sporthall" för personer med funktionsnedsättning mm.

Fritidsgårdar/Ung fritid. I Järfälla finns idag fritidsgårdar i Jakobsberg Tallbohovs fritidsgård, Kallhäll Station 7 och Viksjöträffen i Viksjö. De är så kallade yngre gårdar och vänder sig till ungdomar i åldern 12-17 år. Ungdomscaféet Valvet i Jakobsbergs centrum finns för de lite äldre ungdomarna 16-19 år. Sedan 2017 finns också en mobil fritidsverksamhet. "Stället" som är mötesplatsen för personer med funktionsnedsättning tillhör enheten från 1 januari 2018.

Järfälla kultur

Järfälla kultur består av kulturkontoret och Huset på höjden, kommunens kultur- och aktivitetshus som invigs hösten 2018. Kulturkontoret ansvarar för allmänskulturell verksamhet för olika målgrupper inom områdena konst, scenkonst, film, Mediepedagogiskt Centrum, AV-centralen, bildarkiv och bilddatabas, kulturmiljövård och kulturarvsfrågor. Kultur i skolan är också en stor del av verksamheten. Huset på höjden erbjuder verksamhetslokaler för kreativt skapande inom dans, drama, musik, film, matlagning och bild och form. Huset har också ett café och en utställningsyta, samt mötesrum för bland annat kommunens föreningsliv.

Järfälla kulturskola

Kulturskolan ansvarar för kursverksamhet inom bild och form, dans, drama, film och media, musik samt nycirkus för barn och unga upp till 21 år på deras fritid. Vissa kurser/aktiviteter är avgiftsfria och finansieras läsårsvis helt eller delvis av beviljade statsbidrag. På uppdrag av skolor och äldreboenden har kulturskolan musikverksamhet hos dem.

Demokratiutveckling i Järfälla

För att uppnå "En hållbar lokal demokrati med jämlikt inflytande för alla" i Järfälla kommun utgår arbetet ifrån de tre strategiska inriktningarna i demokratiplanen, med *aktivt medborgarskap*, *jämlikt inflytande* och *medskapande medborgardialog*. Inom verksamheten ryms också kommunens barnrättsfrågor och samordningen för finskt förvaltningsområde och samråd med de nationella minoriteterna.

MÅL OCH KVALITETSNYCKELTAL, RISKER

De kommungemensamma inriktningsmålen är styrande för nämnden och effektmålen för 2018 har justerats utifrån befintliga. Alla nämndens verksamheter ska arbeta för att uppfylla inriktningsmålen.

Framtida tillväxt

Invånarantalet i Järfälla ska öka och kommunen som organisation ska på alla nivåer ha beredskap att möta expansionen. Kommunen ska erbjuda en blandning av boende- och upplåtelseformer samt boende som passar för alla livets skeden samt olika behov och livssituationer. Arbetslösheten bland järfällaborna ska minska. Antalet arbetstillfällen i kommunen ska öka och fler företag ska etablera sig i kommunen. Järfälla ska även attrahera fler besökare och erbjuda olika typer av attraktiva besöksmål.

- Antalet besökare på biblioteken ska öka i takt med befolkningsökningen.
- Antalet deltagare i kulturskolan ska öka i takt med befolkningsökningen inom dess målgrupp.

Nämnden arbetar utifrån den av kommunfullmäktige antagna näringslivsstrategin.

Kvalitativ välfärd

Järfällaborna ska erbjudas bästa möjliga välfärdstjänster för sina skattepengar. Kommunalt finansierade verksamheter ska bedrivas effektivt, med ständigt förbättrade resultat och hög brukarupplevd kvalitet avseende såväl verksamhetens innehåll som personalens bemötande. Kvalitet och uppföljning ska vara det styrande för alla kommunalt finansierade tjänster.

- Minst 80 % av besökarna ska ange att de är nöjda eller mycket nöjda med biblioteksverksamheten.
- Minst 80 % av brukarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med den öppna fritidsverksamheten.
- Minst 70 % av brukarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med möjligheterna till idrotts- och friluftsverksamhet i Järfälla
- Minst 80 % av föreningarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med kommunens anläggningar.
- Minst 70 % av besökarna till scenkonst och konsthallen ska vara nöjda.
- Minst 80 % av eleverna i för- och grundskola ska vara nöjda med kulturaktiviteterna.
- Minst 80 % av deltagarna i kulturskolan ska vara nöjda.

Miljö och klimat

Järfälla ska vara en föregångskommun i klimat- och miljöfrågor. Kommunen ska ha effektiv och miljöanpassad energi- och resursanvändning. Kommunen ska också verka för att öka medborgarnas miljömedvetenhet.

Nämnden har antagit mål och handlingsplan för 2018. Ny plan ska tas fram för 2019.

Demokrati, öppenhet och trygghet

Alla kommunens verksamheter ska aktivt arbeta för inkludering och motverka alla former av diskriminering och segregation. Järfällaborna ska erbjudas möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande i utvecklingen av det egna närområdet. Arbetet för en tryggare kommun ska präglade all verksamhet i Järfälla, och omfatta såväl förebyggande insatser som aktivt trygghetsskapande åtgärder. Fler mötesplatser och ett rikare kultur- och fritidsutbud ska vara en grundbult i trygghetsarbetet.

- Minst 52 % ska vara nöjda eller mycket nöjda med det i inflytande, delaktighet och ansvarstagande som de har i den öppna fritidsverksamheten.
- Minst 77 % ska vara nöjda eller mycket nöjda med det inflytande, delaktighet och ansvarstagande som de har i gruppverksamheten på fritidsgårdarna.

Under 2017 har enheten gått med i nätverket KEKS. Nätverket har under ett antal år arbetat fram enkäter för att kunna göra jämförelser mellan medlemsförvaltningarna. *Järfälla hade 2017 ett resultat på 50 % i inflytande delaktighet och ansvarstagande i öppen fritidsverksamhet. "Good enough" målet i KEKS ligger på 50 % och snittet för förvaltningarna som deltar i nätverket (ca 40 st) är 56 %.

För gruppverksamhet har Järfälla ett resultat på 76% i delaktighet. "Good enough" målet i KEKS är 75% och snittet för alla som deltagit är 80 %.

Detta ska också jämföras med att Järfälla aktivt jobbat med KEKS under ca tre månader 2017 och de andra förvaltningarna som svarat har arbetat hela 2017.

- Minst 42 % av alla besökare på fritidsgårdarna ska vara pojkar eller flickor.
- Järfällaborna ska erbjudas möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande.
- Minst 70 % av besökarna/deltagare i kultur- och aktivitetshuset ska vara nöjda.

Nämnden arbetar utifrån de av kommunfullmäktige antagna planerna för demokrati, trygghet och integration.

Uppdrag

Nämnden ska föreslå uppdrag som kommunfullmäktige ska fastställa. Följande föreslås

Framtida tillväxt

- Lansera Konstkommun Järfälla (fortsättning efter konstnedslag, ny form och nya samarbeten)

- Destination Järfälla – utveckling av Järfälla som attraktiv kommun, utreda förutsättningarna att bygga upp en webb för Destination/Visit Järfälla. Förankring med framtidsverkstäder, inflytandedialoger med intresserade företagare, föreningar järfällabor, mfl. Uppdrag utreds i samverkan mellan KDN, Närligslivsbolaget och Kommunens kommunikationsenhet.
- Komplettera befintlig kulturhistorisk skyltning med ytterligare skyltar som bland annat innefattar skyltning på Barkarbyfältet inom det tidigare F8-området.

Kvalitativ välfärd

- Delta i utvecklingen av regional kulturskola, arbeta fram ett samverkansavtal med andra kommuner i regionen, utveckla en länsprislista inom vissa ämnen/kurser, exempelvis nycirkus.

Kvalitetsnyckeltal

Inom kommunförbundets projekt Kommunens kvalitet i korthet KKIK finns två kvalitetsmått gällande kultur och fritid som handlar om öppettider utöver vardagar kl 8-17 på huvudbiblioteket och simhall. Jämförelser av kostnadsmått kommer att göras i förhållande till kommunerna i Stockholms län.

Riskanalys

Varje nämnd ska ta fram en internkontrollplan som ska fastställas i samband med att nämnden tar verksamhetsplan och detaljbudget för 2019.

HANDLINGSPLANER TILL MILJÖMÅLEN

Handlingsplan har beslutats av nämnden för 2018. Målen utvärderas under hösten 2018 och ny plan tas fram inför 2019.

ÅTAGANDEN

Demokratiutveckling

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ansvarar för samordning av arbetet utifrån den av kommunfullmäktige antagna Demokratiplanen.

Järfällaborna ska erbjudas möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande i utvecklingen av det egna närområdet. Nämndens demokratiutvecklare fungerar som ett kommunövergripande konsultativt stöd. Aktiviteter planeras med kontaktpersoner från varje förvaltning och en årlig uppföljning genomförs.

Nämndens verksamheter arbetar för att skapa möjlighet för inflytande och medbor-

gardialoger och stöttar det kommunövergripande uppdraget. Nämnden har också ansvar för utveckling av barnrättsfrågor och samordning av insatser för Järfälla som finskt förvaltningsområde.

Bibliotek

Bibliotekens verksamhet regleras i **Bibliotekslagen, 2013:801**. Lagen slår bland annat fast att varje kommun ska ha ett folkbibliotek och att boklån ska vara avgiftsfria. Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. De ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet. Enligt lagen ska folkbiblioteken prioritera verksamhet till barn- och ungdomar samt till personer med funktionsnedsättning. Dessutom ska särskild uppmärksamhet ges åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteksverksamheten i Järfälla har en opartisk inriktning vad gäller partipolitik och livsåskådningar. Arbetet bedrivs inkluderande i enlighet med diskrimineringslagen och minoritetslagen. Detta ska avspeglas i bibliotekets utbud av medier, tjänster och medarbetares bemötande.

Under 2017 har en ny biblioteksplan arbetats fram som kommer att behandlas av kommunfullmäktige våren 2018.

Vi åtar oss att

Öppettiderna ska vara så varierade att olika målgrupper har möjlighet att besöka ett bibliotek. Biblioteket i Jakobsberg utgör kommunens huvudbibliotek och ska alltid stå för det mest omfattande öppethållandet med bemanning. Filialbiblioteken kan ha två typer av öppettider; det fullständiga öppethållandet då biblioteken är bemannade och meröppet då endast lokalen är tillgänglig.

Bibliotekens service och utbud ska upplevas som relevant, attraktivt och tillgängligt av våra besökare.

Verksamheten ska stödja språk- och läsutveckling hos barn och ungdomar genom att stimulera till läslust. Arbetet ska främst riktas till barn och unga på deras fritid. För de mindre barnen sker det ofta i samverkan med BVC, förskolor, mediateket och föreningar. Olika aktiviteter och evenemang ska erbjudas på helger och lov.

Genom biblioteken har kommunens invånare tillgång till:

- ett brett och aktuellt utbud av böcker och medier i tryckt och digital form
- medier som speglar det mångkulturella Järfälla
- medier anpassade för personer med olika funktionsnedsättningar
- 24-timmarsservice genom bibliotekets olika E-tjänster
- gratis tillgång till datorer och internet
- hjälp och handledning med digitala tjänster och informationsteknik
- stöd för att söka, välja och kritiskt granska information
- samhällsguidning

- stöd för kommunens vuxenstuderande
- personer som inte själva kan besöka biblioteket får boklådor hemskickade
- attraktiva mötesplatser för samtal och reflektion
- alla barn/elever i vissa åldersgrupper bjuds in att besöka sitt lokala bibliotek: föräldrargrupper i BVC, förskoleklasser och årskurs 4.

Idrott och fritid

Järfälla kommun erbjuder föreningar, skolelever och allmänhet ändamålsenliga motions- och idrottsanläggningar för träning, tävling, undervisning och motion.

Vi åtar oss att

- Kommunens idrotts- och friluftsanläggningar, motionsspår och badplatser ska skötas och underhållas så att de aktiviteter och idrotter de är avsedda för går att genomföra på ett bra sätt.
- Kommunen erbjuder ungdomsföreningar att söka föreningsbidrag enligt fastställda bidragsbestämmelser, se <https://www.jarfalla.se/kultur-idrott-och-fritid.html>
- Lokaler kan bokas genom www.jarfalla.se/bokning ange sökord: boka lokal, eller genom kontakt med enheten Idrott och Fritid.
- Regelbundet följa upp att den verksamhet som avtalats mellan Järfälla kommun och Järfälla Nya badanläggning AB genomförs i Järfällabadet.

Kommunens innevånare ska ha tillgång till

- en simhall i Jakobsberg.
- en friluftsanläggning, Ängsjö friluftsgård, med badplatser.
- åtta elbelysta motionsspår: Vålbergsspåret i Barkarby, Sandviksspåret i Viksjö, Granskogs motionsspår på Järvafältet i Jakobsberg, Veddestaspåret, Kallhälls motionsspår, två stycken och Ängsjö två spår.
- tre Badplatser: Görvälnbadet, Kallhällsbadet och Bonäsbadet.
- två uppvärmda konstgräsplaner, Järfällavallen 1 och 2
- åtta konstgräsplaner (ej uppvärmda): Bolindervallen, Strömvallen (två planer) Veddestavallen och Viksjövallen (två planer), Kolarängen och Sandvik.
- tre naturgräsplaner: Bolindervallen, Veddestavallen och Viksjövallen. Tjugo grusplaner (avsedda för 5-manna, 7-manna och 11-mannafotboll).
- fem sporthallar: Björkeby, Jakobsberg, Kallhäll, Viksjö och Herresta samt ett antal idrotts- och gymnastiksalar.
- två ishallar, Järfälla ishall (i Jakobsberg) och Kallhälls ishall.
- en skidanläggning vid Bruket för alla former av utförsåkning.
- natur skidspår på Viksjö golfbana, på Järvafältet och i Ängsjö vid gynnsam väderlek.
- ett konstsnöspår på Ängsjö.
- information om sportlovs- och sommarlovsaktiviteter för barn och unga.
- vid säkra isförhållanden en plogad bana för långfärdsskridsko, Vikingaslingan.
- sommarverksamhet i form av parklekar och dagläger/dagkollo.

Personal

I idrott och fritids verksamhet möter du välutbildad och engagerad personal.

Ung Fritid

I Järfälla finns idag fritidsgårdar i Jakobsberg (på Söderhöjden), Kallhäll och Viksjö samt ungdomscaféet Valvet i Jakobsbergs centrum. Under 2017 har en Mobil fritidsverksamhet startat.

Från 2018 tillhör mötesplatsen Stället enheten. Mötesplatsen vänder sig till personer med behov av extra stöd i alla åldrar.

Fritidsgårdarna vänder sig till ungdomar från 12 till 17 år.

Verksamheten utgår från Järfälla kommuns styrdokument samt FN:s barnkonvention och skapas i samarbete med ungdomar. Verksamheten ska motsvara ungdomars behov.

Ungdomscaféet Valvet ska fortsätta utvecklas enligt den nya inriktningsplanen med syfte att öka jämställdheten.

Från maj 2018 kommer Station 7 ha öppet en kväll i veckan för ungdomar med särskilda behov. Öppettiderna ska anpassas utifrån ungdomarnas behov och möjligheter. Aktiviteterna ska genomföras utifrån ungdomarnas delaktighet, behov och önskemål. Verksamheten kommer att utvärderas och utvecklas inför 2019.

Verksamhetsidé

- Fritidsledarna ska vara ”Vuxna som har tid”
- Ledorden för arbetet är Trygghet, Hälsa och Relationer.
- Verksamheten arbetar enligt nätverket KEKS värdegrund
- Ungdomarnas delaktighet och lärande är viktigt i verksamheten
- Ett neutralt förhållningssätt till kön, partipolitik, etnicitet och religion.
- Skapa trygga möten mellan ungdomar och vuxna.
- Fritidsledarna ska arbeta främjande och ha en vägledande och upplysande roll.
- Verksamheten ska ha en välkomnande och öppen atmosfär.
- Öppen verksamhet ska bedrivas eftermiddag och kväll.
- Gruppverksamhet och arrangemang bedrivs kvällstid.
- Viss verksamhet bedrivs genom sociala medier.
- Snabb slant kan sökas av unga upp till 20 år för utåtriktade projekt.

Öppethållande

Gårdarna ska vara öppna minst fyra vardagskvällar i veckan. Verksamhet ska även förekomma vissa lördagskvällar.

Mötesplatsen Stället har öppet söndagar mellan 13.00 – 16.00. Under sommaren anordnas ”sommarstället på Ängsjö”. Då få besökarna komma ut till Ängsjö och ha aktiviteter där.

Under lov dagar bedrivs verksamhet utifrån behov och möjlighet.

Vid skolavslutningar och vissa helger, där gårdarna är stängda, arbetar personalen uppsökande ute bland ungdomarna.

Samordning eller stöd kan ges till andra som engagerar sig i ungdomsverksamhet som överensstämmer med kommunens mål, exempelvis föreningar, organisationer och föräldrar.

Medverkan ska ske i kommunövergripande verksamheter och samarbetsformer som vänder sig till ungdomar som utgör fritidsgårdens målgrupp.

Personal

På fritidsgårdarna finns välutbildad och engagerad personal.

Järfälla kultur

De *nationella kulturpolitiska målen* beslutades av riksdagen i december 2009 (*Prop 2009/10:3*). Målen är nationella och ska styra den statliga kulturpolitiken men ska även kunna vägleda kulturpolitiken i kommuner och landsting.

Järfälla kommun erbjuder och stödjer kulturell och konstnärlig verksamhet av god kvalitet, till olika målgrupper med ett särskilt fokus på barn och unga.

Kultur för barn och unga på deras fritid

- Barn och unga erbjuds ett brett utbud av scenkonst som anordnas på olika platser i kommunen.
- Barn och unga erbjuds konstpedagogisk verksamhet kopplad till utställningar i Jakobsbergs konsthall.
- Snabb slant kan sökas av unga upp till 20 år för utåtriktade projekt.

Kultur för barn och unga i samverkan med skolor

- Barn och elever från förskola och upp till och med gymnasiet erbjuds varje läsår olika former av kulturupplevelser.
- Barn och elever mellan fyra och sexton år erbjuds skolbio på biograf.

Konst och utställningar

- Konstnärlig utsmyckning enligt 1%-regeln vid större ny- och ombyggnation av kommunens fastigheter.
- Varje år ordnas utställningar i Jakobsbergs konsthall.
- Vartannat år ordnas en skulpturutställning i Görvälns slottspark.
- Erbjuder möjlighet för amatörkonstnärer att ställa ut på Hyllan.

Kulturarv

Genom *kulturminneslagen (SFS nr 1988:950)* anges grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

- Konsekvenser för kulturhistoriskt intressanta platser och byggnader bevakas.
- Information om Järfällas kulturmiljöer finns på Järfälla kommuns webbplats.

- Järfälla kommuns bildarkiv är tillgängligt för allmänheten via bilddatabasen på kommunens webbplats.

Föreningsliv

Järfällas kulturföreningar stöds via verksamhetsbidrag och projektbidrag. Särskilt bidrag utgår för arrangemang vid Görväln.

Samlingslokalen Hyllan, belägen i Jakobsbergs bibliotek, tillhandahålls tisdag - och torsdagkvällar under vår och höst för programverksamhet som anordnas av föreningar i Järfälla riktade mot allmänheten.

Järfälla Kulturscen, belägen i Järfälla gymnasium, är en scen som bland annat föreningar i Järfälla kan hyra.

Huset på höjden, kultur- och aktivitetshus

Huset på höjden är en aktiv mötesplats för boende, kulturintresserade och föreningsanslutna i kommunen. I huset finns bland annat ett café och en utställningshall samt olika kreativa rum - musik- och mediastudios, danssal, dramasal, bild- och formateljé, mötesrum, ”socialt” kök/undervisningskök. Här erbjuds på olika sätt enklare medborgarservice och samhällsvägledning tillsammans med andra kommunala enheter. Olika aktörer verkar i huset. All samverkan sker utifrån en gemensam värdegrund.

Marknadsföring

Kulturutbudet marknadsförs till olika målgrupper i relevanta kanaler, både det som anordnas i kommunens regi och i samarbete med föreningar, studieförbund med flera.

Personal

I verksamheten arbetar engagerad personal med relevant utbildning och kompetens.

Järfälla kulturskola

Kulturskolan erbjuder pedagogisk kurverksamhet för barn och unga upp till 21 år på deras fritid. Termins-, lov- och kortkurser erbjuds, samt avgiftsfria aktiviteter och prova-på tillfällen. Utbudet inkluderar både bredd och fördjupning. Kulturskolan ger möjligheter för deltagarna att framträda i publika evenemang.

Avgifter tas ut för kursdeltagande och instrumenthyra enligt av kommunfullmäktige fastställda taxor. Vissa aktiviteter är helt avgiftsfria. Kulturskolan ska i enlighet med målet om ökat deltagande arbeta för att erbjuda fler avgiftsfria aktiviteter.

Kulturskolans ämnen

- Bild och form
- Dans
- Drama och teater
- Film och media
- Musik
- Nycirkus

Nya ämnen kan tillkomma. I första hand nybörjare kan få hyra instrument av kulturskolan, framförallt stråk- och blåsinstrument. Övriga deltagare kan hyra instrument i mån av tillgång.

Upplägg och omfattning

- Undervisningen anpassas till deltagarnas förutsättningar.
- Deltagare i terminskurser garanteras 12 tillfällen. Tillfällena kan inkludera framträdanden.
- Alla deltagare erbjuds möjlighet att medverka vid framträdanden, som föreställningar och utställningar.
- Deltagare som har sång- och instrumentundervisning kan även delta i ensembler, körer och orkestrar där de får möjlighet att musicera i ett större socialt och musikaliskt sammanhang.

Marknadsföring

Kulturutbudet marknadsförs till olika målgrupper i relevanta kanaler.

Personal

I verksamheten arbetar engagerad personal med relevant utbildning och kompetens.

EKONOMI MED VOLYMER SAMT NYCKELTAL

Bokslut 2017 och budget 2018

Det ekonomiska resultatet för 2017 var ett överskott om 7,7 mnkr som berodde på tidsmässiga förskjutningar av verksamhetsstarter för större projekt.

I kostnadsjämförelser (kostnad per invånare) med länets kommuner har nämndens verksamheter legat lågt fram till 2015. Nämnden har från 2015 till 2018 erhållit 56 mnkr i ytterligare medel för befolkningsexpansionen och att kunna utöka verksamheterna. Jämförelsen med andra kommuner i länet har därför förbättrats några positioner. De nytillkomna resurserna är i huvudsak relaterade till hyra/kapitalkostnader och verksamhetsdrift av nya lokaler och anläggningar.

Ram för budget 2019

Kommunstyrelsen fastställde den 29 januari riktlinjer, tidplan och preliminära ramar för 2019. Ramarna för nämnderna räknas inte upp till 2019. Nämndens ram är därför som tidigare 183 077 tkr.

Budgetramen innebär krav på effektivisering av verksamheterna. Det framgår nedan hur budget i balans åstadkoms genom effektivisering, begränsningar i åtagande eller genom ökad avgiftsfinansiering. Det framgår också vilka ekonomiska, verksamhetsmässiga och kvalitativa konsekvenser budgetförslaget får för kommuninvånare och brukare.

Budgetförslag för 2019

Förvaltningen har beräknat kostnadsökningar för verksamheterna. IT-kostnaderna för 2018 beräknas öka med ca 30 procent (beror på hur stor andel ny utrustning måste anskaffas). Förhoppningsvis medför detta en bättre IT-miljö. Kostnadsökningarna ställer dock krav på fortsatta effektiviseringar under 2019.

För att klara en budget inom ramen föreslås att följande åtgärder genomförs.

Det ska framgå inom vilka områden och i vilken omfattning budgetförstärkningar åstadkoms genom

- Effektivisering (dvs samma tjänst tillhandahålls men till en lägre kostnad)
- Begränsning i åtagande (dvs verksamhetens mål, omfattning och/eller kvalitet förändras)
- Ökad avgiftsfinansiering

Åtgärd	Beräknad effekt tkr	Typ
Bibliotek, översyn öppethållande och minskat inköp böcker	-500	B
Idrott och fritid, minskad takt i förbättringar/åtgärder på idrottsplatser och sporthallar	-1 200	B
Ung fritid, fokus på fritidsverksamhet, minskade insatser på rastverksamhet för skolor.	-350	E
Organisationsförändring inom Kultur och kulturskolan.	-700	E
Summa	-2750	

Nämnden

Nämndens ram lämnas oförändrad. År 2019 är det första året för mandatperioden och innehåller utbildningsinsatser mm.

Kansliet

Budgeten för kansliet har räknats upp något för att till viss del täcka de ökade kostnaderna i samband med personalförändringar. Under 2018 har en heltid strategisk ekonomifunktion anställts efter att en tidigare deltidsfunktion gått i pension. Under 2019 går ytterligare två av kansliets medarbetare i pension. En fortsatt översyn av tjänster och innehåll krävs för att klara budget i balans.

Demokratiutveckling

Ramen lämnas oförändrad. I uppdraget till budget 2018 tillkom att nämnden övertar ansvar för kommunens barnrättsfrågor. Kostnaderna för en heltidstjänst som bär uppdraget har finansierats inom ramen för Demokratiutveckling. Förvaltningen bedömer ändå att demokratiutvecklaren och barnrättsstrategen har goda möjligheter att bedriva sina uppdrag utifrån ramen.

Bibliotek

Översyn föreslås för öppethållande och minskat inköp böcker för att klara enhetens mål och budget för 2019. Nedan beskrivs effekten av de föreslagna begränsningarna i åtagandena.

Minskat öppethållande

På Kallhälls bibliotek finns funktionen ”Meröppet” och under 2018 införs funktionen också på Barkarby bibliotek. ”Meröppet” innebär att medborgarna kan använda biblioteken på tider som hittills inte varit tillgängliga. Ambitionen med att införa ”Meröppet” var att Järfällaborna skulle få ökad tillgång till biblioteket och att detta inte skulle ersätta ordinarie bemannade öppettimmar. Biblioteken skulle vara Mera Öppna. Förslag på åtgärd för att få en budget i balans 2019 innebär ändå en översyn av öppethållandet med bemanning.

Översynen görs genom en statistikanalys av antal besökande på kvällar och ev. helger. Uppskattningsvis handlar det om ett minskat öppethållande motsvarande 10 timmar/vecka. När ordinarie bemannade öppettimmar ändras till ”Meröppet” innebär det en fortsatt tillgänglighet för invånare som behöver låna media, använda dator eller studera. Men personal finns inte på plats för att arbeta läsfrämjande, vägleda i digitala tjänster och samhällsfrågor, bistå att söka information o.s.v. Innehållet i dessa åtaganden begränsas i förslaget.

Minskat inköp av böcker för vuxna

Biblioteket har sett ett minskat användande av böcker inom vissa faktaområden samt tidningar och tidskrifter. Vidare finns ett ökat användande av digitala resurser kopplat till musik, film, boklyssning. Hittills har det funnits ett effektiviseringsutrymme i bibliotekets mediebudget, p.g.a. de förändringar som hela mediamarknaden står inför, när användandet av fysiska medier minskar. Besparingen genomfördes också i 2018 års budget. Men i horisonten kan man se att kostnaden för digitala medier istället ökar väsentligt. Som exempel kan nämnas att kostnaden för en databas med tidningar och tidskrifter som biblioteket abonnerar på, ökade med 30 % mellan 2015 och 2017. I förlängningen kommer ett minskat medieanslag att direkt påverka kvaliteten i verksamheten.

Järfälla biblioteks budget innehåller få rörliga kostnader. De största kostnaderna i budgeten är personal- och hyreskostnader (ca 80% av budgeten). Det är därför svårt att effektivisera utan att det får direkta konsekvenser för hur medborgarna uppfattar kvalitén i verksamheten. Effekterna av 2018 års begränsningar i åtagandena tillsammans med förslaget för 2019 samt de ökande kapitalkostnaderna pga av ombyggnader på biblioteken och ökade IT-kostnader, börjar bli märkbara. Sammantaget motsvarar de kostnaden för 1,5 tjänst. Hittills har valet bestått i att inte minska kostnaderna på personalbudgeten, då detta direkt skulle inverka på öppethållande och kvalitet i verksamheten.

Ung fritid

Fokus har gällt bibehållande av nämndens åtaganden, mål och uppdrag för enheten. Rastverksamheten som bedrivs för två skolor bedöms kunna minska med bibehållen effekt på fritidsuppdragen för kvällar och helger. Enheten bedriver rastverksamheten kl 10.30-13.00 respektive 11.00-13.00 på uppdrag av två skolor. Rastverksamheten är inte en ordinarie fritidsgårdsverksamhet och kostnaderna för detta kommer därför att ses över tillsammans med skolorna.

Fritidsgårdarna har fått utökade åtaganden i och med den Mobila fritidsverksamheten och mötesplatsen ”Stället”. Att dra ner på personaltätheten fungerar inte med bibehållen effekt på åtaganden, mål och uppdrag. Det skulle påverka öppettider på fritidsgårdarna och säkerheten för både personal och besökare. Fritidsgårdarna bedöms inte heller ha några övriga rörliga kostnader som går att effektivisera.

Idrott och fritid

Åtgärder som är möjliga är att minska på takten gällande förbättringsinsatser och renoveringar av idrottsplatser, sporthallar och friluftsområden för att klara budgetmålet 2019.

Idrott o fritid har fått utökade åtaganden med konstsnöspår och tre nya konstgräsplaner varav en uppvärmd under 2018. För att kunna sköta dessa öknings i arbetsvolymer effektiviserar enheten rutiner och arbetsuppgifter. För att klara ökningen krävs en bibehållen personaltäthet. Minskad takt för förbättringar har föreslagits också för 2018. Upprepat innebär besparingarna dock ett eftersatt underhåll och en försämrad kvalitet i kommunens anläggningar.

Kultur och kulturskola

För att klara mål och budget 2019 har ett förslag till omorganisation tagits fram. Förslaget innebär att verksamheten istället för att rekrytera befintlig nivå av enhetschef minskar ett chefsled och lyfter de befintliga verksamhetsledarna till enhetschefsnivå. Det innebär att ingen begränsning i verksamheternas åtaganden föreslås i mål och budget 2019.

Järfälla kultur

Kulturen har fått utökat åtagande med ansvar för att etablera en scen (f d aulan i Järfälla gymnasium) samt etablera ett kultur- och aktivitetshus. För att genomföra detta är det inte lämpligt att begränsa åtaganden och minska personalkostnaden inom dessa verksamheter.

Järfälla kulturskola

Kulturskolans kostnader består i huvudsak av fasta personalkostnader. Att begränsa kulturskolans åtagande innebär att minska dess personalkostnader, vilket medför att färre deltagare erbjuds och kan ta del av kulturskolans utbud, med konsekvensen att kulturskolan får minskade intäkter. Uppfyllandegraden av kulturskolans breddade åtaganden, att växa i takt med befolkningsökningen samt tillhandahålla avgiftsfria aktiviteter, bedöms minska vid en sådan åtgärd.

SAMMANSTÄLLNING I EKONOMISKA TERMER AV NÄMNDENS FÖRSLAG AVSEENDE BUDGETRAMAR 2019

	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2017	2018	2019
Kommunbidrag	157 805	183 077	183 077
Externa intäkter	13 073	12 664	12 664
Interna intäkter	5 050	3 049	4 039
Summa intäkter	175 928	198 790	199 780
Kostnader			
Personal	-65 334	-71 621	-73 455
Entreprenader	-558	-17 192	-17 450
Lokalkostnader	-52 951	-64 120	-64 120
Kapitaltjänstkostnader	-1 552	-2 042	-2 042
Övriga kostnader	-47 789	-43 815	-42 712
Summa kostnader	-168 184	-198 790	-199 780
Resultat	7 744	0	0

Fördelning per verksamhetsområde, tkr

Verksamhet	Kostnad	Intäkt	Kommun bidrag 2019	Kommun bidrag 2018
Politisk ledning	-572	0	-572	-572
Nämndkansli och demokratiutveckling	-6 782	990	-5 792	-5280
Bibliotek	-34 215	1 450	-32 765	-32813
Fritidsgårdar	-19 718	535	-19 183	-19214
Idrott och fritid	-97 575	4 925	-92 650	-92972
Kultur	-21 682	5 053	-16 629	-16726
Kulturskola	-19 236	3 750	-15 486	-15500
Summa	-199 780	16 703	-183 077	-183 077

Övriga nyckeltal/volymer

Följande nyckeltal, kostnadsmått och volymer föreslås redovisas i delårsrapporter och verksamhetsberättelsen. Nyckeltalen ska stödja arbetet med måluppfyllelse och behov av information om väsentliga förhållanden i verksamheterna. Jämförelser med länets kommuner ska göras där det är möjligt och lämpligt.

Demokratiutveckling

Antal aktiviteter i kommunen
SCB Nöjd Inflytande Index
Utvärdering av demokratiplanen vart fjärde år
Antal aktiviteter som genomförs på nämndens mötesplatser och verksamheter
Redovisning av stöd

Bibliotek

Totalt antal lån
Varav E-böcker
Antal lån per invånare
Andel lån till barn och unga i procent av den totala utlåningen
Totalt antal besök
Antal besök per invånare
Öppettimmar per vecka, fördelat på bemannad tid och ”Meröppet”
Nyförvärv per 1 000 invånare
Antal barnböcker per barn 0-17 år
Antal aktiviteter, fördelat på barn resp. vuxna

Ung fritid

Kostnad per invånare i åldersgruppen 13-19 år
Antal besök fördelat på kön
Nettokostnad per öppetimme
Nettokostnad per besök

Idrott och fritid

Andel flickor/pojkar i föreningsaktiviteter med aktivitetsstöd
Antal föreningar som fått bidrag enligt normerade bidragsregler
Antal föreningar som fått uppdragsstöd
Kostnad för föreningsstöd/aktivitetsbidrag fördelat på kön
Utbetalt föreningsstöd enligt normerade bidragsregler, tkr.
Kostnad per invånare, kr
Redovisning av föreningsstöd

Kultur

Antal deltagare skolbio helår
Antal deltagare Amatörer möter proffs
Antal deltagare Skapande skola
Antal besökare Jakobsbergs konsthall, andel av befolkning
Antal besök kulturappar
Antal besökare scenkonst
Redovisning av föreningsstöd, kulturföreningar och Görvälns årstider
Redovisning av Snabb slant, kultur

Kultur- och aktivitetshuset

Antal aktörer som arrangerar aktivitet
Antalet programpunkter

Kulturskola

Antal deltagare per ämne och kön, alla avgiftsbelagda kursformer

Antal deltagare i avgiftsfria aktiviteter
Antal deltagare totalt, andel åldersgruppen 2-21 år

Förslag till taxor

Nämnden fick i budget för 2018 i uppdrag att lämna taxorna på bibliotek och idrott och fritid oförändrade. Förvaltningen har gjort en genomgång av befintliga taxor och föreslår endast smärre justeringar, anpassningar och förtydliganden.

Idrott och fritid

IDROTT OCH FRITID	Nuvarande Taxa	Förslag 2019
Gymnastik, sporthallar konferensrum kr/tim		
Bidragsberättigade föreningar (verksamhet 4-20 år)	35	35
Seniortaxa	95	95
Arrangemangstaxa	95	95
Alla övriga	250	250
Nedanstående anläggningar har specificerad taxa kr/tim		
<i>Naturgräsplan</i>		
(bidragsberättigad förening ungdom)	45	45
(bidragsberättigad förening senior)	105	105
<i>Simhallen</i>		
(bidragsberättigad förening ungdom)	50	50
(bidragsberättigad förening senior)	105	105
<i>Fritidrottsbanor Bolindervallen</i>		
(bidragsberättigad förening ungdom)	55	55
(bidragsberättigad förening senior)	105	105
Alla andra	250	250
Järfälla och Kallhälls ishall kr/tim		
vecka 33-43, bidragsberättigade föreningar (ungdomar och seniorer)	350	350
vecka 44-12 (bidragsberättigad förening ungdom)	55	55
vecka 44-12 (bidragsberättigad förening seniorer)	105	105
vecka 33-12 alla andra	1 000	1 000
Konstgräsplaner kr/tim		
<i>Bidragsberättigade föreningar</i>		
<i>1 april tom 31 oktober</i>		
träning (ungdom)	45	45
match/arrangemang/senior	105	105
Järfällavallen uppvärmd		

IDROTT OCH FRITID	Nuvarande Taxa	Förslag 2019
<i>1 november tom 31 december</i>		
träning, match, arrangemang ungdom/senior	160	160
<i>1 januari tom 31 mars</i>		
träning, match, arrangemang ungdom/senior	310	310
Järfälla förening, vuxen		
<i>1 april tom 31 oktober</i>		
träning, match, arrangemang	180	180
<i>1 november tom 31 mars</i>		
träning, match, arrangemang	310	310
Alla andra		
<i>1 januari tom 31 december</i>		
Träning	900	900
match, arrangemang	1 700	1 700
Viksjövallen, Bolindervallen, Veddestavallen, Järfällavallen 2, Tallbohov (ej uppvärmda vintertid)		
<i>1 november tom 31 mars, (ej Järfällavallen 2 och Tallbohov)</i>		
Under denna period ansvarar berörd förening för uthyrningen av planen. Föreningar verksamma inom kommunen betalar kr /tim	310	310
Förening verksamma inom kommunen betalar enligt fastställd taxa till ansvarig förening. Vid extern uthyrning äger berörd förening rätt till täckning för de extrakostnader de haft för att få planen i spelbart skick		
Föreningstaxa för speciella aktiviteter anordnade av föreningar och organisationer i Järfälla för personer med behov av extra stöd		0
Ängsjö friluftsgård, Motionscentralen		
<i>Bastu kr/tim</i>		
Engång	50	50
Tremånaders kort	300	300
Tremånaders kort pensionär	225	225
Årskort	800	800
Årskort pensionär	600	600

Konstsnöanläggning		
Belopp i kronor	Från 21 år	Från 65 år
2-timars pass	100	80
Dagkort	200	160
10 * 2 tim	800	600
Säsongskort	2 000	1 600

Övriga åldrar gratis

Bibliotek**Kommentarer:**

Övertidsavgiften för vuxna ändras med syftet att förenkla och förtydliga för bibliotekets låntagare.

I det nya förslaget görs ingen skillnad på vilken teknik det lånade mediet finns på, utan samma avgift gäller för allt. Övertidsavgift tas endast ut på vuxenmedier. Maxbelopp för övertidsavgift per media är 100 kr.

Syftet med bibliotekets taxor och avgifter är att skapa ett starkt incitament för låntagare att lämna tillbaks, eller låna om, medierna. Detta för att garantera alla medborgares lika tillgång till bibliotekets medier. Folkbiblioteksidéen grundar sig ju på att medierna ska vara tillgängliga och ständigt cirkulera och inte stanna upp hos enskilda användare.

BIBLIOTEK	Nuvarande taxa	Förslag 2019
Reservation av medier inom kommunen	0	0
Reservation av fjärrlån inom Sverige	20	20
Förseningsavgifter		
Vuxenbok kr/ påbörjad vecka	5	10
Snabblån (1-veckaslån) kr/dag	5	10
Barnbok/påbörjad vecka	0	0
Vuxenfilm kr/dag	5	10
Barnfilm kr/påbörjad vecka	5	0
TV-spel kr/påbörjad vecka	10	10
CD-skiva kr/påbörjad vecka	5	10
CD-ROM/Datorspel kr/påbörjad vecka	5	10
Övrigt		
Fjärrlån Norden kr per bok	50	50
Fjärrlån andra länder kr per bok	150	faktisk kostnad
Borttappade eller trasiga böcker		
Vuxenmedier		
- bok och ljudbok	300	300
- tecknade serier för vuxna	150	150
- talbok	0	0
- film	600	600
-Språkkurs/Tv-datorspel	-	faktisk kostnad
-Tidskrift	50	50
-CD-skiva	200	200
Skivomslag/häfte	50	50
Barn- och ungdomsmedier		
- bok och ljudbok, även	150	150
- talbok	0	0
-bokpaket med bok och cd-skiva	150	150
- film	600	600
- tv-spel/Datorspel	-	faktisk kostnad
-Tidskrift	50	50

BIBLIOTEK	Nuvarande taxa	Förslag 2019
-CD-skiva	150	150
Lånekort		
Nytt lånekort	0	0

Fritidsgårdar

FRITIDSGÅRDAR	Nuvarande taxa	Förslag 2019
<i>Valvet, Station 7 och Tallbohov</i>		
Externa hyresgäster, kr/tim	250	250
Bidragsberättigad förening ungdom kr/tim	75	75
<i>Viksjöträffen</i>		
Rum 3, 1-100 deltagare kr/tim		
Bidragsberättigad förening ungdom	75	75
Järfälla förening vuxen	100	100
Alla andra	250	250
Marmorsalen, 1-24 deltagare		
Bidragsberättigad förening ungdom	50	50
Järfälla förening vuxen	75	75
Alla andra	150	150
Rum 7, 1-6 deltagare		
Bidragsberättigad förening ungdom	50	50
Järfälla förening vuxen	75	75
Alla andra	150	150
Keramikum		
Bidragsberättigad förening ungdom	50	50
Järfälla förening vuxen	100	100
Alla andra		150

Kultur

	Nuvarande taxa/avgift	Förslag 2019
Bildarkivet, kr per bild (digital)	200	100
Hyra kulturscen kvällar och helger, kr/timme *		
Järfällaföreningar eller kommunal verksamhet i Järfälla kommun med eller för barn	150	150
Järfällaföreningar eller kommunal verksamhet i Järfälla kommun för vuxna	300	300
Externa kunder	600	600
Personal kulturscen		
Vaktmästare - under hela bokningen - kr per timme och vaktmästare	300	350
Ljus och ljus tekniker kr, 1-7 timmar	2 000	2 000
Ljud och ljus tekniker kr, 1-7 timmar	3 000	3 000
Ljud- och ljus tekniker samt teknik, kr per timme	5 000	5 000

* Kulturscen kommer inte att kunna erbjudas för uthyrning under 2019 med anledning av ombyggnation gymnasie- och kulturlokaler i Jakobsberg med efterföljande upprustning av Kulturscen. Beräknas öppnas som lokal för scenkonst under våren 2020.

	Nuvarande taxa/avgift	Förslag 2019
Huset på höjden, kultur- och aktivitetshus, kr/timme		
Egna utövare		
Specialsal	--	50
Bidragsberättigad förening med verksamhet för barn		
Hyra möteslokal	40	40
Hyra specialsal, exkl. material	55	55
Bidragsberättigad förening med verksamhet för vuxna		
Hyra möteslokal, mindre (avsett för 1-6 personer)	--	100
Hyra möteslokal, större (avsett för fler än 6 personer)	175	175
Hyra specialsal, exkl. material	195	195
Alla andra		
Hyra möteslokal	255	255
Hyra specialsal, exkl. material	600	600

Kulturskola

	Nuvarande taxa/avgift	Förslag 2019
Kursavgifter kulturskolan per termin		
Musik		
Barn och unga	1 000	1 000
Piano/keyboard/synth (pianostämning ingår i avgiften med 100 kr per termin)	1 100	1 100
Musiklektion	675	675
Instrumenthyra	450	450
Fördjupning (exkl piano)	1 100	1 100
Fördjupning piano (pianostämning ingår i avgiften med 100 kr per termin)	1 200	1 200
Orkester, deltar i ämneskurs	100	100
Orkester, deltar ej i ämneskurs	675	675
Ensemble- och kör, deltar i ämneskurs	--	100
Ensemble och kör, deltar ej i ämneskurs	--	675
Dans		
Barn och unga	1 000	1 000
Småbarnsrytmik, knattedans, danslek	675	675
Fördjupning	1 100	1 100
Show		
Barn och unga (undervisning sker med två pedagoger samt med utökad lektionstid)	1 200	1 200
Teater/drama		
Barn och unga	1 000	1 000
Dramalektion och teaterlek	675	675
Nycirkus		
Barn och unga (undervisning sker med två pedagoger samt med utökad lektionstid)	1 100	1 200
Föreställningsgrupp, ges i kombination med ämneskurs nycirkus, ej separat	100	100
Öppen träning, ej nybörjare (undervisning sker med två pedagoger samt med utökad lektionstid)	1 000	1 200
Bild och form		
Barn och unga (materialkostnad ingår med 100 kr/termin)	1 100	1 100
Film och media		
Barn och unga (materialkostnad ingår med 100 kr/termin)	1 100	1 100

Kortkurser, olika ämnen

Avgifterna varierar beroende på antalet kurstillfällen.

Gäller alla kurser

Vuxna (från det år deltagaren fyller 22 år), i mån av plats: Dubbel kursavgift.

Deltagare och båda vårdnadshavarna folkbokförda i annan kommun, i mån av plats: Dubbel kursavgift.

Denna avgift kan komma att ersättas av regional länsprislista om kommunen ingår i samverkansavtal för regional kulturskola.

Gäller terminskurser

Terminsavgiften kan komma att justeras om deltagaren erbjuds plats under terminens gång. Syskonrabatt för terminskurser gäller för tredje syskonet under 21 år och är 675 kronor per termin.

Studeranderabatt

Studeranderabatt om 400 kr/termin mot uppvisande av aktuellt CSN/Mecenatkort eller intyg från skolan (från det året deltagaren fyller 22 år).

Avgiftsfria aktiviteter

Visst utbud inom kulturskolan ges helt avgiftsfritt.

Not. Förslag 2019 innehåller smärre justeringar i avgiften för visst kursutbud. Detta som en del i verksamhetens strävan att göra kulturskolans avgifter mer konsekventa för vårdnadshavare och deltagare.

INVESTERINGAR

Investeringar - verksamhet

Beräknade kapitalkostnader är preliminära eftersom kapitalkostnaden är beroende på komponentavskrivning. Investeringarna kan bara genomföras om verksamheterna får full kompensation för kapitalkostnaden

Prio	BAS Barkarby tkr	2019	2020	2021	2022
1	Bas Barkarby inventarier samt konsultkostnader		9 300	100	

BAS Barkarby är en verksamhet som planeras att starta i nya lokaler i Barkarby 2021. Lokalen kommer att innehålla bibliotek, kultur och idrottslokaler. Investeringarna täcker inventarier och utrustning för alla verksamheterna.

Prio	Bibliotek tkr	2019	2020	2021	2022
2	Byte av självserviceutrustning	600	300	300	300

Bibliotekets självserviceutrustning införskaffades för 10 år sedan och börjar nu ha problem med driftstopp och ökat behov av reparationer. För att undvika stopp i verksamheten föreslås ett succesivt utbyte av utrustningen.

Prio	Fritidsgårdar	tkr	2019	2020	2021	2022
	Ny fritidsgård Barkarby Inventarier			500	500	
	Ny fritidsgård Jakobsberg		500	500		

Inventarier och utrustning fritidsgårdar.

Beroende på när det är möjligt att enheten får en lokal både i Jakobsberg och Barkarby staden kommer behovet av lås, larm och inventarier inne i lokalen att uppstå.

Behovet och kostnaden kan variera beroende på vilken/vilka lokaler det blir.

Förslagen ovan är uppskattningar gjorda på tidigare lokaler.

Prio	Idrott och fritid	2019	2020	2021	2022
1	Fotbollstält - borstmaskin, eldrift			200	
1	Kallhälls ishall ny rolba	1 500			
1	Järfälla ishall ny rolba			1 500	
1	Järfälla ishall ny sarg			1 500	
1	Ängsjö motionscentral	100	200	100	
1	Generella medel	2 000	2 000		

Medel söks för utrustning för redan pågående projekt och för ersättning av gammal utrustning.

Ängsjö Motionscentral inventarier består av skåp och bänkar i omklädningsrum, bord o stolar mm i personalrum och inredning i caféet. Det är svårt att i dagsläget uppskatta behovet av inventarier i nya motionscentralen. Steg 1 är larm och inredning i personal- och omklädningsrum. Kafédelen utrustas i steg 2.

Generella medel idrottsanläggningar. Det finns ett fortsatt behov av renovering och upprustning av de befintliga äldre idrottsanläggningarna.

Prio	Kultur	2019	2020	2021	2022
1	Upprustning scen i Järfälla (nuvarande Kulturscen)	2 000	500		
1	Uppdrag: Kompletteringar kulturhistorisk skyltning, utomhusmiljöer	700			
1	Anpassad miljö bildarkiv	250			

Upprustning av kulturscen, omvandling tidigare skolaula till lokal för scenkonst. Kvalitetshöjande åtgärd.

Komplettera befintlig kulturhistorisk skyltning med ytterligare skyltar som bland annat innefattar skyltning på Barkarbyfältet inom det tidigare F8-området. Häri ingår bland annat framtagande av skyltoriginal, skylthållare, inplastning (eller motsvarande) av skylt, grävning och uppsättning av skylthållare samt personalkostnader. Uppdrag och kvalitetshöjande åtgärd.

Anpassad miljö för Järfälla bildarkiv. Arkivmaterialet ska vårdas med tanke på dess fysiska karaktär. Fotografier har särskilda behov av förvaring. Olika tekniker kräver olika miljöer och emballage.

Kvalitetshöjande åtgärd.

Prio	Kulturskola	2019	2020	2021	2022
1	Inredning nya kulturskolelokaler i Jakobsberg samt skyltprogram	500	100		
1	Utrustning olika ämnen till nya kulturskolelokaler i Jakobsberg	600			
1	Ny gradäng Studio 1	250			

Inredning nya kulturskolelokaler i Jakobsberg gäller möbler till nytt lunchrum, väntmöbler för deltagare och föräldrar o dyl., samt medel för skyltprogram för nya lokalerna. Kvalitetshöjande åtgärd.

Utrustning till de olika ämnena till nya kulturskolelokaler i Jakobsberg – förvaringsutrusning, väggfasta uppfällningsbara upppackningsbord i orkestertal, teknik i undervisningsrum, speglar danssal, m.m.

Kvalitetshöjande åtgärd.

Ny gradäng Studio 1 för utökad användning av Studio 1 som lokal för mindre framträdanden, o.dyl. Kvalitetshöjande åtgärd.

Fastighetsinvesteringar**2019**

Kulturskolan ombyggnad kultur och gymnasielokaler: K huset flytta till LAM huset

Nämnd/Förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen		
Projektbenämning : Ombyggnation LAM-huset		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. År 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 30 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade		
A:2 Fastighetsrelaterade K-huset/LAM	5 000	302
Delsumma	5 000	302
B. INVENTARIER (redovisas även separat, avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA	5 000	302

Komplettering till tidigare investering. Nämnden erhöll 2018 investeringsram på 22 695 tkr.

Prioritet 1: Ängsjö motionscentral

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Ängsjö motionscentral		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 20 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	14 500	918
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Scen (Kulturscen)		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 20 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	6 000	480
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Etablering av scen. Tillgänglighetsanpassning och modernisering av befintlig lokal, byte parkett, utökad scenyta samt upprustning tillhörande lokaler. Nämnden behöver full kompensation för kapitalkostnaden för att investeringen ska kunna genomföras.

Prioritet 1: **Energiinvestering 3,0 mnkr – ny teknik för minskad energiåtgång**

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Energiinvestering		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	3 000	390
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Syfte

Nämnden har under ett antal år fått investeringsutrymme för att göra energieffektiveringar tillsammans med fastighetsavdelningen. Det har i första hand gällt värme/kyla och belysning. Åtgärderna har varit lyckade och medfört betydligt minskade energikostnader.

Gammal belysning i sporthallar och stora gymnastiksalor ska vara utbytt inom 5 år. Detta för att ytterligare spara energi. Enligt de offerter enheten fått i dagsläget kommer energiförbrukningen i hallarna för belysning att halveras efter byte av armaturer.

Den ökade kapitalkostnaden beräknas kunna täckas via lägre energikostnader.

Osäkerhet

De åtgärder som gjorts hittills har gett stor effekt. Tillkommande investeringar kanske får mindre effekt. Inför varje åtgärd måste analyser göras för att bedöma att investeringen är lönsam. Förvaltningens bedömning är att det fortfarande finns många åtgärder som behöver genomföras.

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Järfällavallen, omklädningsrum		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 30 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	5 000	275
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Järfällavallens B-plan kommer att få ett nytt kostgräs med värme ht 2018. Detta kommer innebära en fördubbling av träningstiderna vintertid på Järfällavallen B. Redan tidigare under ordinarie säsong har det ofta varit underkapacitet vad gäller omklädningsmöjligheter. Det finns idag sex omklädningsrum på anläggningen men oftast är det åtta eller fler lag igång samtidigt. De som finns på planerna och de som väntar att lösa av. Behov finns av att utöka antal omklädningsrum till åtta stycken. I investeringsplanen för 2019 föreslås att 5 mnkr anslås för att komplettera nuvarande omklädningsbyggnad med ytterligare två omklädningsrum. Nämnden behöver full kompensation för kapitalkostnaden för att investeringen ska kunna genomföras.

Fastighetsinvesteringar plan 2020-2023**2020**

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Bolindervallen, utbyte konstgräs		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	3 000	390
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Konstgräsplaner av den generation som finns på Bolindervallen har en begränsad livstid. Vid normalt användande ligger livslängden på cirka 10 år. Bolindervallen har varit flitigt använd och har nu legat i över tio år. Behov av utbyte finns. 3 mnkr föreslås anslås i investeringsplanen för 2020 för byte av konstgräset. Nämnden behöver full kompensation för kapitalkostnaden för att investeringen ska kunna genomföras.

Viksjövallen, 4 omklädningsrum

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Viksjövallen, omklädningsrum		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 30 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade		
A:2 Fastighetsrelaterade	6 000	275
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA	6 000	275

Viksjövallens naturgräsplan planeras för bostadsbyggande. För närvarande pågår diskussioner med en exploatör om ett markanvisningsavtal. I och med bostadsbyggandet på planen flyttas IFK Viksjös matcher för representationslagen till Viksjövallens elvamanna konstgräsplan. Den blir IFK Viksjös huvudarena. Behov finns då att där utöka nuvarande omklädningsbyggnad med fyra omklädningsrum. Utifrån den kalkyl för utbyggnaden som finns framtagna bedöms ett investeringsanslag på 6 mnkr behövas. Nämnden behöver full kompensation för kapitalkostnaden för att investeringen ska kunna genomföras.

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Scen (Kulturscen)		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 20 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade		
A:2 Fastighetsrelaterade	2 200	176
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Etablering av scen. Tillgänglighetsanpassning och modernisering av befintlig lokal, byte parkett, utökad scenyta samt upprustning tillhörande lokaler.

Prioritet 1: **Energiinvestering 3,0 mnkr – ny teknik för minskad energiåtgång**

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Energiinvestering		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	3 000	390
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Syfte

Nämnden har under ett antal år fått investeringsutrymme för att göra energieffektiveringar tillsammans med fastighetsavdelningen. Det har i första hand gällt värme/kyla och belysning. Åtgärderna har varit lyckade och medfört betydligt minskade energikostnader. Gammal belysning i sporthallar och stora gymnastiksalarna ska vara utbytta inom 5 år. Detta för att ytterligare spara energi. Enligt de offerter enheten fått i dagsläget kommer energiförbrukningen i hallarna för belysning att halveras efter byte av armaturer. Den ökade kapitalkostnaden beräknas kunna täckas via lägre energikostnader.

Osäkerhet

De åtgärder som gjorts hittills har gett stor effekt. Tillkommande investeringar kanske får mindre effekt. Inför varje åtgärd måste analyser göras för att bedöma att investeringen är lönsam. Förvaltningens bedömning är att det fortfarande finns många åtgärder som behöver genomföras.

2021

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Fotbollstält		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 33 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade		
A:2 Fastighetsrelaterade	16800	
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Investeringen i ett fotbollstält fanns tidigare i investeringsbudgeten för 2017. Efter en dialog med fotbollsklubbar i Järfälla bestämdes att skjuta fram investeringen till 2021, för att istället investera i uppvärmning på Järfällavallens B-plan. Förslaget för 2018 var att ha fotbollstältet uppsatt på just Järfällavallens B-plan under vintersäsongen. Då denna kommer att bli uppvärmd finns inte det behovet längre, utan en ny plats får bli aktuell till 2021.

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Fotbollsplan, konstgräs, Barkarbystaden		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 33 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	15 000	1 950
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Ny fotbollsplan i Barkarbystaden.

Prioritet 1: **Energiinvestering 3,0 mnkr – ny teknik för minskad energiåtgång**

Nämnd/förvaltning: Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden		
Projektbenämning: Energiinvestering		
Åtgärd	Utgift	Kap. kostn. år 1
A. INVESTERINGAR (avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
A:1 Verksamhetsrelaterade	3 000	390
A:2 Fastighetsrelaterade		
Delsumma		
B. INVENTARIER (redovisas även separat avskrivningstid 10 år, internränta 3,0 %)		
SUMMA		

Syfte

Nämnden har under ett antal år fått investeringsutrymme för att göra energieffektiveringar tillsammans med fastighetsavdelningen. Det har i första hand gällt värme/kyla och belysning. Åtgärderna har varit lyckade och medfört betydligt minskade energikostnader.

Gammal belysning i sporthallar och stora gymnastiksalarna ska vara utbytt inom 5 år. Detta för att ytterligare spara energi. Enligt de offerter enheten fått i dagsläget kommer energiförbrukningen i hallarna för belysning att halveras efter byte av armaturer.

Den ökade kapitalkostnaden beräknas kunna täckas via lägre energikostnader.

Osäkerhet

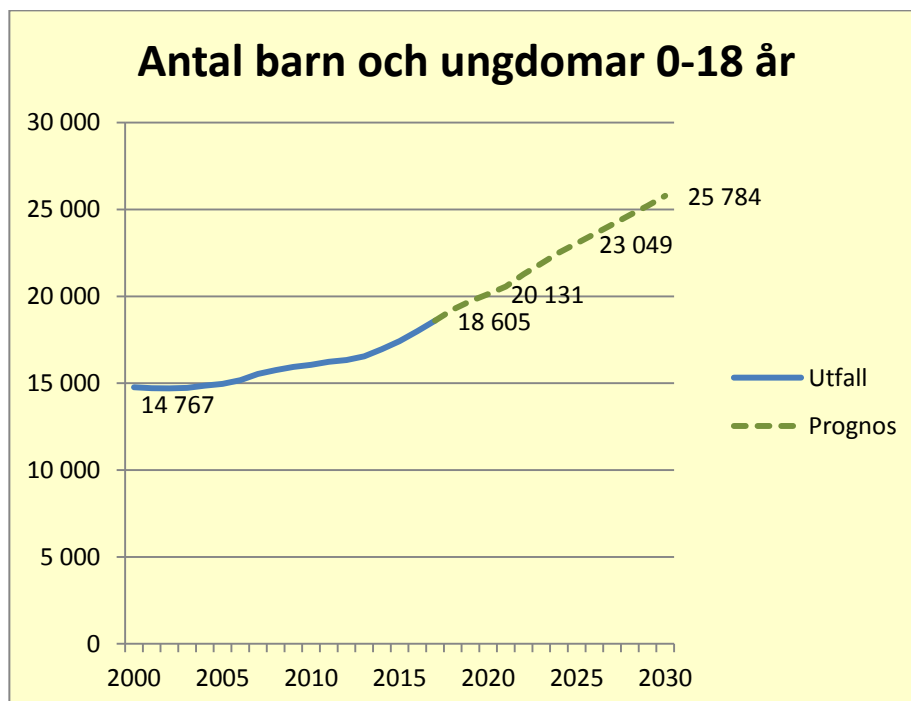
De åtgärder som gjorts hittills har gett stor effekt. Tillkommande investeringar kanske får mindre effekt. Inför varje åtgärd måste analyser göras för att bedöma att investeringen är lönsam. Förvaltningens bedömning är att det fortfarande finns många åtgärder som behöver genomföras.

FÖRÄNDRING AV DRIFTBUDGETRAMAR MED ANLEDNING AV FÖR- ÄNDRADE VOLYMER BL A KOPPLAT TILL ANTAL PERSONER I OLIKA ÅLDERSGRUPPER KOMMANDE ÅR

Med anledning av att kommunen växer kraftigt de kommande åren har nämnderna möjlighet att begära mer resurser för att möta befolkningstillväxten. Här redovisas hur nämndens prioriterade målgrupper barn och ungdomar växer. Nämndens verksamheter vänder sig i stora delar även till vuxna.

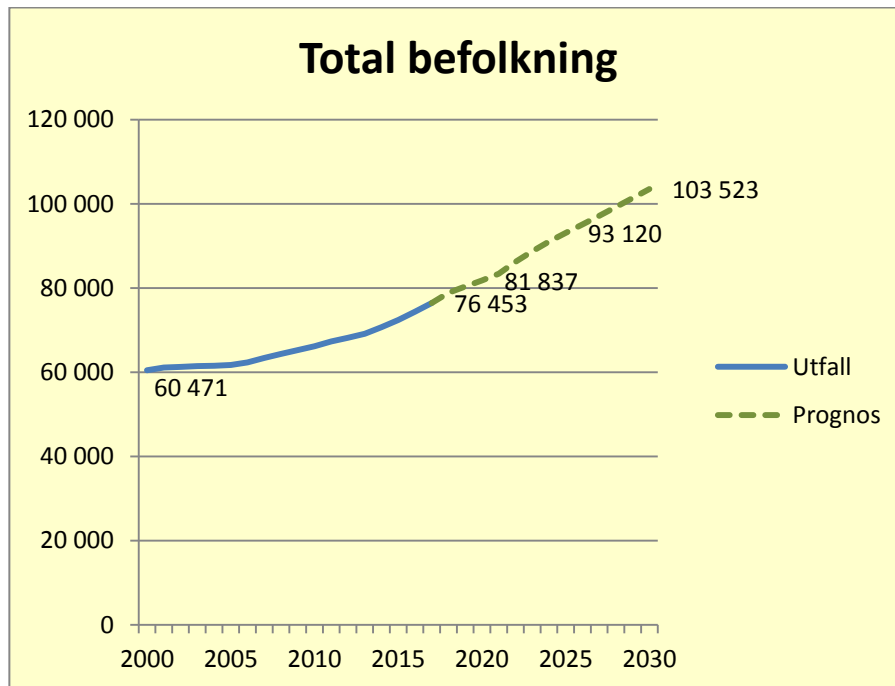
Befolkningsprognos

Befolkningstillväxten de kommande åren kommer att innebära att de målgrupper som nämndens verksamhet vänder sig till ökar kraftigt. Befolkningsprognosen har reviderats och ökningstakten är något lägre än prognosen från 2017

Åldersgrupper/volymer	2017	2018	2019	2020	2021
0-5 år	6 037	6 283	6 398	6 550	6 664
6-9 år	4 041	4 142	4 236	4 269	4 433
10-12 år	2 977	3 067	3 104	3 186	3 218
13-15 år	2 876	2 953	3 061	3 114	3 186
16-18 år	2 674	2 794	2 925	3 012	3 066
Summa	18 605	19 239	19 723	20 131	20 567

<i>förändring</i>	634	484	407	437
<i>Akkumulerad förändring</i>		1 118	1 526	1 962

Åldersgrupper/volym	2017	2018	2019	2020	2021
Vuxna	57 013	58 739	59 772	60 747	61 880

<i>förändring</i>		1 726	1 033	975	1 133
<i>Ackumulerad förändring</i>			2 759	3 734	4 867

Förslag till resursförstärkning

Förvaltningen behöver resurstilldelning för driftsättning av pågående och planerade projekt.

Prio	Nämnden totalt BAS	tkr	2019	2020	2021
1	Hyreskostnad BAS samtliga verksamheter				13 095
1	Uppstartskostnad BAS samtliga verksamheter			1 125	-1 125
1	Kapitalkostnader BAS samtliga verksamheter				744
1	Driftkostnader BAS				9 900
	Summa			1 125	22 614

BAS Barkarby är en verksamhet som planeras att starta i nya lokaler i Barkarby 2021. Lokalen kommer att innehålla bibliotek, kultur och idrottslokaler. Ytan uppgår till 4365 kvm och hyran beräknas uppgå till 13 095 tkr. Indexuppräknings tillkommer. Eftersom detta är en ny byggnad och verksamhet behövs medel för själva starten.

Prio	Nämnden totalt volymer tkr	2019	2020	2021
	Volymökningar samtliga verksamheter	2 000	2 000	2 000
	Summa	2 000	2 000	2 000

För att möta befolkningsökningen i nämndens samtliga verksamheter föreslås att 2 000 tkr avsätts årligen. I detta ingår bland annat föreningsbidrag, ökade insatser för funktionsnedsatta, mediakostnader, fler elever i kulturskolan samt täckning av ökade IT-kostnader.

Prio	Bibliotek tkr	2019	2020	2021
1	Kapitalkostnader föreslagna investeringar	175		

Täckning av kapitalkostnad för investeringar som görs 2018.

Prio	Fritidsgårdar tkr	2019	2020	2021
	Ny fritidsgård Barkarby			
	- verksamhet		2 900	
	- hyra		1 000	
	- kapitalkostnader för inventarier		20	
	Ny fritidsgård Jakobsberg			
	- verksamhet	2 175		
	- hyra	750		
	- kapitalkostnader inventarier	20		
	Summa	2 945	3 920	

Ny fritidsgård i Barkarby

Barkarby staden växer sakta fram och behovet av en mötesplats för ungdomar kommer med all säkerhet att visa sig inom något/några år.

Ny fritidsgård i Jakobsberg

Behovet av en yngregård i Jakobsberg finns redan idag. Enheten har haft uppdraget att starta en yngregård sedan 2017 men lämplig lokal har varit svår att hitta. Förhoppningen är att detta går att lösa inom det närmaste året.

Prio	Idrott och fritid tkr	2019	2020	2021
	Kostnader pågående investeringar /projekt			
1	Ny simhall helårseffekt	XXXX		
	- indexuppräknning och tilläggsavtal	+ index		
1	Säby ridanläggning, helårseffekt	XXX		
1	Bolindervallen helårseffekt	728		
1	Ängsjö	588	3 112	
1	Konstsnöanläggning	500		
	Gamla simhallen	750		
1	Tallbohovs IP	326		
1	Kallhälls Motionsspår	-71		
1	Bruket eluppgradering	85		
1	Strömvallen	-64		
1	Kapitalkostnader inventarier, utrustning	193	193	
1	Veddestavallen IP upprustning	350		
1	Kolarängens IP, konstgräs, belysning	-36		
1	Tallbohovs idrottssal, nytt golv	30		
1	Järfällavallen konstgräs	700		
	Sandviksplanen Konstgräs, belysning	700		
	Kostnader för föreslagna nya investeringar			
	Järfällavallen omklädningsrum		275	
	2020			
	Bolindervallen konstgräs		390	
	Viksjövallen 4 omkl rum			380
	2021			
	Barkarbystaden fotbollsplan			1 950
	Summa		3 970	2 330

Kostnader för pågående investeringar/projekt

Under rubriken redovisas redan pågående investeringar som kommer att belasta nämndens budget för 2018 och 2019. För vissa projekt har nämnden fått visst anslag redan. Tillkommande belopp som nämnden behöver täckning för redovisas.

Nya simhallen

Uppgifterna kommer att uppdateras med kostnaden för nya simhallen.

Grundavtalet med entreprenören uppgår till 20 500 tkr plus indexuppräknning. Från detta avgår tidigare kostnad om 9 173 tkr. Kostnad för indexuppräknning och tilläggsbeställningar (läktare, hiss och entré) är inte kända i dagsläget. Nämnden behöver full kompensation för dessa kostnader. Den nya simhallen har tagits i drift april 2018.

Säby ridanläggning

Eftersom projektet är fördyrat behöver uppgifterna uppdateras.

Enligt nuvarande kalkyl kommer investeringen omfatta sammanlagt 93,1 mnkr. Enligt fastighetsavdelningens beräkning kommer kapitalkostnaden uppgå till 6 134 tkr. Nämnden har sedan tidigare erhållit 4 012 tkr i kapitalkostnadskompensation. Tillkommande behov av kompensation utgör då 2 122 tkr. En förutsättning för investeringens genomförande är att nämnden kompenseras fullt ut för denna kapitalkostnad.

Hysesuttag Järfälla Ryttarförening

Enligt nämndens budgetförslag 2014-2015 ska kapitalkostnaden belasta nämnden och fastighetsförvaltningens driftkostnader utgöra hyresuttaget av Järfälla Ryttarförening. Utifrån en investering på 93,1 mnkr kommer den årshyra som ska tas ut av Järfälla Ryttarförening för det nya stallet, det gamla stallet och de nya hagarna uppgå till XXX tkr. Till detta tillkommer en årshyra för övriga byggnader i kommunens ägo. Årshyran uppgår då till XXXX tkr. Dessa byggnader är Bibelladan, Privatstallet, Knäpps jordkällare, Östra baracken, Lilla stallet, Rättarbostaden och Smedjan.

Driftbidrag till Järfälla Ryttarförening

Järfälla Ryttarförening ska erhålla 75 procent täckning av sin årshyra i föreningsbidrag från kultur-, demokrati- och fritidsnämnden enligt nämndens ursprungliga budgetförslag för 2014-2015. Det årliga föreningsbidraget uppgår då till XXX tkr (75 % av XXX tkr). Ryttarföreningen ska då själva finansiera XXX tkr per år.

Driftkostnadsökning för nämnden

Enligt ovanstående är kultur-, demokrati- och fritidsnämndens behov av ekonomiska medel från och med 2018, grundat på fastighetsavdelningens investeringskalkyl och hyresberäkning: Kapitalkostnadskompensation XXX tkr och förstärkning av driftbidraget XXX tkr, summa XXX tkr.

Bolindervallen

Driftstart beräknas till andra halvåret 2018. Investeringen uppgår till 32,9 mnkr. Hyran inklusive kapitalkostnad beräknas uppgå till 1 808 tkr. Nämnden erhöll 447 tkr i anslaget för 2017 och 633 tkr för 2018. Nämnden ansöker därför om 728 tkr för 2019.

Ängsjö

Investeringen beräknas uppgå till 39 mnkr. Driftstarten är beräknad till slutet av 2019. Beräknad årshyra ca 2 700 tkr. Minst 1,5 personal ca 700 tkr måste anställas om det ska drivas i egen regi. Övriga driftkostnader 300 tkr. Nämnden ansöker därför om 3 700 tkr.

Fotbollstält

I budget 2016 – 2017 fick tekniska nämnden uppdrag att i samråd med kultur-, demokrati- och fritidsnämnden identifiera plats för en ny fotbollshall. Detta är nu uppskjutet till 2021. Investeringen beräknas uppgå till 16,8 mnkr. Kapitalkostnaden uppgår till 1 624 tkr. Tillkommer driftkostnader för upp och nedtagningen av tältet, energi och kapitalkostnader för utrustning. Kostnaderna uppskattas till 800 tkr. Intäkterna uppskattas till 200 tkr. Nämnden ansöker därför om 2 224 tkr.

Konstsnö

Investeringen beräknas uppgå till 5 mnkr. Driftstart beräknas till hösten 2018. Kostnader för personal, energi, kapitalkostnader och övriga driftkostnader tillkommer. Dessa beräknas till 1 800 tkr. Kapitalkostnad 400 tkr. Intäkterna beräknas till 200 tkr. Nämnden erhöll 1500 tkr för 2018. Nämnden ansöker därför om 500 tkr.

Gamla simhallen föreningar och kontorslokaler

I dagsläget är inget beslut fattat om ägarförhållanden eller verksamhet i gamla simhallen efter att nya simhallen har öppnat. Enheten har förmedlat behovet av att föreningarna som haft sin verksamhet där i många- många år önskar stanna kvar i sina lokaler. Med anledning av detta äskar enheten medel för hyra av lokaler i källarvåningen i gamla simhallen. Totalt ca 750 tkr.

Det finns även ett behov av att hitta nya kontorslokaler för Idrott och fritids personal som idag har kontor i lokalen.

Prio	Kultur tkr	2019	2020	2021
	<i>Kostnader för redan pågående projekt</i>			
1	Kultur och aktivitetshus – drift	1 650		
1	- hyra helårseffekt	1 500		
1	- kapitalkostnader för inventarier, utrustning	351		
	Scen i Järfälla (nuvarande Kulturscen)			
1	- drift	700	100	
1	- kapitalkostnader för inventarier	193		
1	- kapitalkostnader fastighetsinvestering	480	176	
	<i>Kostnad föreslagna projekt</i>			
2	Föreningsbidrag - befolkningsökning	300		
1	Underhåll kulturhistorisk skyltning	100		
2	Utökad verksamhet - befolkningsökning		900	
1	Kapitalkostnad inventarier, utrustning,	65		
2	Uppdrag: Konstprojekt Hagia Sofia i Järfälla	75	-75	

Huset på höjden, kultur- och aktivitetshus

Utökad drift och för att säkerställa tillgängligheten/öppethållande. Utökad ram för kapitalkostnader med anledning helårseffekt investeringar.

Kulturscen

Driftsättning av kulturscen och framförallt teknisk upprustning av densamma. Hyran för kulturscen, studio 1 samt tillhörande lokaler har nämnden fått ersättning för under 2018.

Föreningsbidrag – befolkningsökning

Järfällas kulturföreningsliv är en stark kraft som ger liv mellan husen, på olika sätt och för olika målgrupper. Här återfinns både etablerade föreningar och nyetablerade. Numera erhåller två föreningar – Föreningen för teater och dokumentation samt Jär-

fälla Konstforum – ett årligt driftbidrag för lokal. Det medför att mindre medel finns att fördela till kulturverksamhet och kulturprojekt. Med en utökad ram till kulturförningslivet och programarrangörer av kulturinsatser bidrar dessa i ökad grad till kommunens attraktivitet bland befintliga och nya medborgare samt upplevd trygghet.

Underhåll kulturhistorisk skyltning

Övertagande från Tekniska nämnden av underhållsansvar för befintliga kulturhistoriska skyltar, för närvarande ca 65 stycken runtom i kommunens utemiljöer. Innebär produktion av ersättningsskyltar och byte av förstörda skyltar, klottersanering, o dyl.

Befolkningsökning – utökad verksamhet

Personalförstärkning för att kunna arbeta strategiskt och operativt i kommunens expansiva skede. Inkluderar kulturinsatser för samtliga målgrupper.

Konstkommun Järfälla - Konstprojekt Hagia Sofia i Järfälla

Om uppdraget Konstkommun Järfälla beslutas om, kan detta projekt ses som en fortsättning på tidigare årliga konstnedslag. Kostnad för förstudie/projektansökan av kompletterande, externa medel.

Prio	Kulturskola tkr	2019	2020	2021
	<i>Kostnader för redan pågående projekt</i>			
1	Ombyggnad kulturskolelokaler i Jakobsberg – omställningskostnader	250	-250	
1	- Kapitalkostnader	?	?	
1	- Hyra	?	?	
1	Inventarier kapitalkostnader		131	53
	<i>Kostnader föreslagna projekt</i>			
	Undervisning i Herresta			
1	- drift o hyra	620		
1	Funkis-kurser		500	
1	Regional kulturskola	300		

Ombyggnad kulturskolelokaler i Jakobsberg

Omställningskostnader såsom flyttentreprenad, med mera.

Inventarier kapitalkostnad

Kostnad för föreslagna investeringar.

Befolkningsökning

Möta en ökad efterfrågan av kulturskolans utbud med anledning av befolkningsökningen inom målgruppen.

Undervisning i Herresta

Möta breddad efterfrågan och erbjuda en hållbar nycirkusundervisning genom övergång från timanställd till ordinarie personal.

Funkis-kurser

Utveckla kursverksamhet för funktionsnedsatta i samverkan med andra enheter i kommunen, samt som en del i regional kulturskola om kommunen ingår i regionalt samverkansavtal.

Regional kulturskola

Järfälla deltar i Stockholm läns landstings utvecklingsprojekt om regional kulturskola baserat på samma principer som för regionala idrottsanläggningar. Medverkar Järfälla kan det innebära att ta emot deltagare från andra kommuner och/eller att sända deltagare till andra kommuner, enligt fastställd länsprislista. Regional kulturskola kommer att regleras i ett övergripande samverkansavtal. Jämför upplägget för Sollentunas inomhusarena för friidrott.

PLAN FÖR UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV EFFEKTMÅL, ÅTAGANDEN OCH NYCKELTAL

Nämnderna ska även redovisa när och på vilket sätt som mål, åtaganden/ kvalitetskrav, och nyckeltal ska följas upp och utvärderas.

Effektmål	Uppföljning/mätmetod	Redovisningsform
Framtida tillväxt		
Antalet besökare på biblioteket ska öka i takt med befolkningsökningen.	Besöks- och befolkningsstatistik	Verksamhetsberättelsen
Antalet deltagare i kulturskolan ska öka i takt med befolkningsökningen inom dess målgrupp.	Deltagar- och befolkningsstatistik	Verksamhetsberättelsen
Kvalitativ välfärd		
Minst 80 % av besökarna ska ange att de är nöjda eller mycket nöjda med biblioteksverksamheten.	Brukarenkät	Verksamhetsberättelsen
Minst 80 % av brukarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med den öppna fritidsverksamheten.	Brukarenkät	Verksamhetsberättelsen
Minst 70 % av brukarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med möjligheterna till idrotts- och friluftsverksamhet i Järfälla	Brukarenkät	Verksamhetsberättelsen
Minst 80 % av föreningarna ska vara nöjda eller mycket nöjda med kommunens anläggningar.	Brukarenkät	Verksamhetsberättelsen
Minst 70 % av besökarna till scenkonst och konsthallen ska vara nöjda.	Enkät	Verksamhetsberättelsen
Minst 80 % av eleverna i för- och grundskola ska vara nöjda med kulturaktiviteterna.	Enkät	Verksamhetsberättelsen
Miljö och klimat		
Energiförbrukningen i de befintliga idrottsanläggningarna ska fortsätta	Mätning av energiförbrukningen	Delårsrapporter och verksamhetsberättelse

minska.		
Demokrati, öppenhet och trygghet		
Minst 52 % ska vara nöjda eller mycket nöjda med det inflytande delaktighet och ansvarstagande som de har i den <i>öppna fritidsverksamheten</i> . Minst 77 % ska vara nöjda eller mycket nöjda med det inflytande delaktighet och ansvarstagande som de har i <i>gruppverksamhet</i> på fritidsgårdarna. (Jfr KEKS enkäter.)	Brükarenkät	Verksamhetsberättelse
Vi eftersträvar en jämställd fördelning av besökare. Minst 42 % av alla besökare på fritidsgårdarna ska vara pojkar eller flickor.	Mätning	Delårsrapporter och verksamhetsberättelse
Järfällaborna ska erbjudas möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande.	SCB enkät för inflytande, och antal genomförda aktiviteter för ökat inflytande	Verksamhetsberättelsen
Minst 70 % av besökarna/deltagare i kultur- och aktivitetshuset ska vara nöjda.	Enkät	Verksamhetsberättelsen
Kommunfullmäktige fastställda planer och uppdrag		Delårsrapporter och verksamhetsberättelse

FRAMÅTBlick

Framåtblick

Stor utveckling pågår inom nämndens verksamhetsområden såväl lokalt, regionalt som nationellt. Verksamheterna samspekar också i en global kontext och parallellt med utvecklingen av upplevelsenäringen. Vi ser ofta ett förväntansgap där en digital upplevelsebaserad individuell efterfrågan möter våra till stora delar analoga fysiska kommunala kultur- och fritidsutbud. Med utökat kommunikations- och dialogarbete ställer vi successivt om våra arbetssätt för att förväntansgapet ska minska.

Demokratiutveckling och inflytandefrågor är nyckelfrågor för bibehållen utveckling av vårt öppna samhälle. Kultur- demokrati och fritidsnämnden har viktiga uppdrag för kommunens övergripande utveckling inom demokrati-, barnrätts- och minoritets- språksområdet inte minst för vårt finska förvaltningsområde.

Bibliotek

Den 8 maj presenteras ett första förslag till nationell biblioteksstrategi, *Från ord till handling*. Därefter påbörjas en remissrunda som avslutas den 30 oktober. Exakt innehåll och hur det kommer att påverka bibliotek på kommunnivå i framtiden går inte att säga i dagsläget. Det framgår emellertid att strategin kommer att uppehålla sig vid den digitala utvecklingen och dess påverkan på bibliotekens innehåll och verksamhet. Under året 2017 arbetades förslag på nya biblioteksplan fram, som nu är under politisk behandling. Planen ger förslag på fokusområden som ligger i linje med kommunens övergripande vision och även med den nationella biblioteksstrategin. Planen implementeras efter beslut kommunfullmäktige och sätter förutsättningarna för bibliotekens strategiska utveckling i Järfälla kommun.

Kungliga biblioteket, KB, har ett uppdrag för nationell överblick och samordning för alla offentligt drivna bibliotek. KB främjar samordning, att fördela bidrag och att samla in statistik. Inom denna samverkan har beslut tagits om att införa en nationell bibliotekskatalog för samtliga bibliotek. En gemensam katalog har funnits för majoriteten special- och högskolebibliotek (LIBRIS) men inte för folkbibliotek. Att utveckla LIBRIS för samtliga bibliotek innebär förändrat arbetssätt och troligen ökade kostnader för folkbiblioteken. Hittills har man kunnat köpa färdiga katalogposter från ett företag som laddats in i kommunens biblioteksdatasystem. I framtiden ska allt istället laddas in i den nationella katalogen. Det innebär att kommunbibliotek antingen får anställa egna katalogisatörer eller betala för att företag gör denna tjänst men till en betydande högre kostnad. Detta kan alltså bli ett orosmoln i framtiden.

Idrott och fritid

Nationellt pågår inom idrottsrörelsen ett visionsarbete – från triangel till rektangel – med sikte på idrottens utveckling för bredd, mer för fler och alla åldrar. Visionsarbetet påverkar utvecklingen av nationellt och regionalt stöd till föreningslivet, bland annat har stödformen ”Idrottslyftet” fått nya former även för det lokala föreningslivet.

På nationell nivå pågår också en digital upphandling, genom SKL, Sveriges kommuner och landsting för utveckling av ett modernt boknings- och bidragssystem. Järfälla deltar i upphandlingen och ingår parallellt i ett treårigt utredningsarbete i länet. I utredningen samlas statistik och metoder. Utredningens syfte är att påvisa hur kommu-

nerna kan skapa förutsättningar för samordning för idrottande och kulturutövande unga i anläggningsfrågor, kulturskolornas utbud och för att skapa ett bättre utbud av fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Projektet drivs av Stockholms läns landstings kulturförvaltning och kultur- och fritidsförvaltningarna i Stockholms läns kommuner tillsammans med Stockholmsidrotten. Sollentuna friidrottshall, den första regionala anläggningen som Järfälla samarbetar i .

I Järfälla fokuserar vi utifrån den pågående utvecklingen inom området på för att möta föreningsliv, skolelever och allmänhet, med anläggningar för träning, tävling, undervisning och motion.

Ett viktigt arbete som pågår är den långsiktiga Idrotts och aktivitetsplanen som ska ta form under 2018. Enheten möter föreningslivet i olika kategorier/grupper och undersöker dagsläget samt diskuterar framtida önskemål och planerad utveckling.

Ung fritid

Målgruppen unga växer i Järfälla och olika mötesplatser utvecklas. Fritidsgårdarna fortsätter förändring av arbetssätt utifrån KEKS (kvalitet och kompetens i samverkan). Från 2018 utvecklar enheten också arbetet med unga ”personer med behov av extra stöd”. Mötesplatsen ”Stället” kommer att behöva nya lokaler i anslutning till ombyggnaden av Järfälla gymnasium.

Järfälla kultur

Politikområdet kultur innefattar en bred uppsättning mål på det nationella planet. För det lokala uppdraget kommer ett mer strategiskt arbetssätt utvecklas för att följa med kommunens expansion och att bära utvecklingen av den regionala kärnan i Barkarbystaden. Stockholms läns landsting fastslår under 2018 en Regional kulturstrategi vilken framledes kommer att beröra länets alla kommuner på olika sätt. Denna ligger också som grund för utvecklingen av det kulturstrategiska arbetet inom kommunen.

Järfälla kulturskola

För kulturskolan har ett nationellt utredningsarbete resulterat i en nationell strategi för kulturskolor och inom det regionala utredningsarbetet som beskrivs ovan. Båda verkar för ”mer för fler”-perspektivet och att göra kulturskolan mer tillgänglig. Kulturskolan håller hög kvalitet gällande både bredd och spets, är attraktiv och det utbud som erbjuds har ökad efterfrågan. Arbetet pågår för att fortsatt utveckla utbud och nå nya målgrupper med fokus på att göra kulturskolan mer inkluderande och tillgänglig.

KÄNSLIGHETSANALYS

För att skapa en bild av vilken effekt kostnadsökningar får har följande beräkning gjorts vilket visar vad en kostnadsökningen blir vid en procents ökning.

	Förändring tkr
Löner	731
Lokalkostnader	641

Driftkostnader	444
----------------	-----

MÅL OCH STYRDOKUMENT

Följande mål- och styrdokument föreslås ska gälla fortsättningsvis.

Nuvarande biblioteksplan gäller under tiden 2014 – 2017. Ett förslag till ny biblioteksplan har utarbetas under 2017.

Kulturmiljöplan, november 1999

Demokratiplan 2017

Samt alla av kommunfullmäktige antagna policys och planer som berör nämnden.